

blaži namen bolj globoko v žep poseže — srčna mu hvala!

Jakob Dimnik.

Z Iga. (Razširjanje šole). Dne 31. sušca je bila tukaj očitna dražba za popravilo in razširjenje šolskega poslopja ter napravo novih klopij za vse tri razrede. Vsa dela je prevzel tukajšnji domačin, po-

sestnik in gostilničar gospod Janez Janželj za ceno 2780 gld. 76 kr. Kakor se razvidi iz načrtov, bo delo lično in posebno bode to dobro, da bosta poleg nadučitelja imela tudi II. in III. učitelj, oziroma učiteljica svoje prosto stanovanje v šolskem poslopju.

Fr. Trošt.

Društveni vestnik.

Iz „Zveze slov. učiteljskih društev“.

I.

V seji direktorija dne 28. sušca se je določil za zborovanje »Zveze« o binkošnih sledeči vsopred:

a) Na binkoštno soboto ob 11. uri dopoldne seja upravnega odbora. Natančni vsopred sestavi predsednik.

b) Istega dne ob 4. uri popoldne seja delegacije. Natančni vsopred sestavi predsednik.

c) Istega dne od 2.—4. ure popoldne pevske vaje in seje raznih sekcij.

d) Istega dne ob 8. uri zvečer koncert s sledečim vsopredom:

1. Dr. G. Iparic: »Zvezna« — Unisono s spremljevanjem orkestra.
2. A. Foerster: Naše gore — Mešani zbor.
3. A. Nedved: Moj dom — Moški zbor.
4. H. Volarič: Pogovor z domom — Mešani zbor.
5. A. Foerster: Pobratimija — Moški zbor.
6. Dr. F. Iparic: a) O moja Avstrija, b) Pozdrav Bledu — Mešana zbor.
7. D. Jenko: Naprej — Moški zbor.
8. J. Haydn: Cesarska pesem — Unisono s spremljevanjem orkestra.

Med posameznimi točkami svira vojaška godba in tamburaški zbor.

e) V nedeljo ob 7. uri zjutraj slovesna maša, pri kateri se poje A. Nedvedova maša za moški zbor: »Slava Stvarniku«.

f) Istega dne takoj po maši glavnozborovanje po vsopredu, kakor ga bode določila delegacija.

g) Istega dne ob 1. uri popoldne banket.

II.

Za glavno zborovanje oglašeni so nastopni predmetje:

- 1.) Pravne razmere ljudskih učiteljev, poroča A. Vertovec.
- 2.) O jednotni pisavi v šolah po Slovenskem, poroča J. Mešiček.
- 3.) Važnost obrtno nadaljevalnih šol; kako jih snovati, poroča I. Lapajne.
- 4.) Zavarovanje pri banki »Slaviji«, poroča V. Holz.
- 5.) O socialnih razmerah slovenskega učiteljstva v sedanjih časih, poroča J. Ravnikar.

6.) O volilni pravici učiteljev in učiteljic na Kranjskem, poroča Luka Jelenec.

7.) O posebni nagradi za tiste učitelje, kateri poučujejo čez postavno število otrok, poroča Fr. Slane.

8.) Latinica in nemščina, oglasilo kamniško učiteljsko društvo, poroča Ljudevit Stiasny.

9.) Metoda računstva na nižji stopinji, oglasilo »Pedagogičsko društvo«, poroča dr. Tomaž Romih.

III.

Za koncert se je oglasilo 88 učiteljev in učiteljic; vendar še med oglašeni pogrešamo dokaj poznatih pevcev-učiteljev, učiteljic pa je jako malo. Direktorij še ima nekoliko glask na razpolaganje; na zahtevanje pošlje jih dotičnim pevkinjam in pevcem.

Krško dne 10. mal. travna 1891.

Dr. Tomaž Romih
predsednik.

Iz Krškega. Dne 9. mal. travna t. l. je imelo »Pedagogičsko društvo« svoje prvo letošnje zborovanje v šolskih prostorih na Čateži. Zborovanja se je udeležilo precejšnje število udov in gostov.

Ob 1/2 10. uri dopoldne otvori društveni prvosodnik gospod Fr. Gabršek, c. kr. okrajni šolski nadzornik, zborovanje ter presrečno pozdravi dole društvenike in druge šolske prijatelje. Ob enem na kratko poroča o društvenem delovanju izza zadnjega obnovega zbor.

Potem tajnik društva, gospod J. Bezljaj prebere zapisnik zadnjega obnovega zbor z dne 6. velikega srpana 1890. l. Gospod prvosodnik poroča nadalje o došlih dopisih in zahvalah za podarjene društvene knjige ter važnejše prebere.

Sedaj gospod dr. T. Romih jako temeljito poroča o Lavtarjevih računnicah, katere prav toplo priporoča ter stavi sledečo resolucijo:

- 1.) Le ona računica velja za šolo, na katerih so računiki v jedni sami vrsti.
- 2.) Temelj vsemu računstvu je številna vrsta. Številne podobe, katere je vpeljal Grube v osnovno računanje, so popolnoma neosnovane.
- 3.) Vsestransko obravnavanje vsakega števila se ne da zagovarjati ne gledé na objekt, ne gledé na učence.
- 4.) Obravnava se jedno za drugim; najpreje se šteje, potem sošteva, odšteva i. t. d. Vsaka računska

vrsta mora do dobrega utrjena biti, predno se nadaljuje.

5.) Tvarina za uporabne naloge naj se primerno vadi.

6.) Ker Lavtarjevo računilo in njegove računice tem zahtevam zadostujejo, zato se priporočajo.

7.) Vsaka umetnost naj se iz računstva odstrani. K temu spadajo tudi razne težke uporabne naloge, ki so oblečene v težke izraze. Vsaka uporabna naloga boji lahko umljiva.

Po daljši debati, katere se udeležijo gg.: Račič, Pretnar, Abram, Rozman in prvosednik, sprejme se ta resolucija in sledeči predlog:

a) Pri prihodnji učiteljski konferenciji naj se sklene, da okrajni šolski svet naroči za vse šole Lavtarjeve računice ter jih razdeli vsem krajnim šolskim svetom proti odškodnini (po jeden eksemplar).

b) Pričujoča resolucija naj se priporoča tudi »Zvezi«, katera naj potrebno ukrene, da Lavtarjeve računice odobri visoko ministerstvo, ker se iste drugače ne morejo uvesti v ljudske šole.

Kot delegatje »Zveze« se zglasijo gg.: Grčar, Lajpajne, Pretnar, Romih, Rozman in gospodičine: Michél, Schmidinger, Šmitik, Zevnik. Gdč. Wessner se pa priporoča.

Končno se gosp. prvosednik zahvali navzočim za obilno udeležbo ter slednjim s trikratnimi »slava«-klici na presvetlega cesarja zaključijo zborovanje.

M. M.

„Litijsko učiteljsko društvo“. (Vabilo.) Dne 14. t. m. je v Zatičini v šolski sobi navadno zborovanje točno ob deseti uri dopoldne z nastopnim vspehom: a) Društvene stvari. b) Razgovor o vdeležitvi glavnega zborovanja „Zveze učiteljskih društev“ v Trstu. c) Živahen in temeljit popis, kako skrbno naj se kmetijstvu koristne živali — sosebno ptice — varujejo* (g. nadučitelj Janko Škrbinec.) d) Na novo urejene učiteljske plače „litijskega šolskega okraja“. e) Pojedini nasveti. Radi priprave naj sleherni naznani pravočasno svoj prihod g. učitelju Fr. Kovaču v Zatičini. Pri tej priliki si tudi lahko ogledamo zgodovinski zanimiva gradova **Bogensperk** (Valva-zorjevo delalno sobo in knjižnico) in **Zatiško graščino**. Pri gredem vremenu preloži se zborovanje na četrtek po binkoštih. K obilni vdeležbi uljudno vabi

odbor.

Iz kranjskega okraja. (Učiteljsko društvo).

Odbor učiteljskega društva za kranjski šolski okraj je sklenil v svoji seji dne 23. mal. travna t. l. prirediti glavno skupščino 2. mal. srpana t. l.

Podpisani odbor prosi one čestite društvenike, koji bi hoteli pri skupščini poročati o kakem predmetu — želeli bi bilo kaj praktičnega — to do konca vel. travna t. l. prijaviti odboru. (§ 8., točka 2. dr. pr.)

odbor.

Vestnik.

Deželni predsednik preblagorodni gospod Andrej Winkler je pred kratkim nevarno obolel, vender se mu je že na bolje obrnilo tako, da je upanje, da kmalu popolnoma okreva.

Imenovanje. Naučni minister je imenoval članom izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole v Ljubljani c. kr. profesorja in okrajnega šolskega nadzornika g. Franciška Levca. To imenovanje zabeležimo s prepričanjem, da bode obradostilo kranjsko učiteljstvo ter imenovanemu iz srca čestitamo.

Osobne vesti. G. Francišek Punčuh, učitelj v Podkraj (postojnski okraj) pride stalno za učitelja na jednorazrednico na Slap (postojnski okraj), gosp. Mihael Mežan, učitelj na Slapu pa stalno za učitelja na jednorazrednico v Podkraj. Gospdč. Alojzija Bizail pride na 4. mesto v Vipavo; gospod Rudolf Piš, učitelj na Jesenicah, pride na jednorazrednico v Beli Peči. Stalno so umeščeni g. Rudolf Dolenec v Poddragi, gosp. Francišek Česnik v Ovežaku in nadučitelj g. Ivan Barle v Podzemlji. Ker č. g. kapelan Peter Hauptmann iz službenih zahtevkov ni mogel prevzeti suplature v Čnem Vrhu (glej »Uč. T.« št. 8), odposlal se je tja g. Karol Rožanec, učitelj v Dolenjem Logatci.

Visoki c. kr. deželni šolski svet je v zadnji seji dovolil ustanovitev jednorazrednice na Št. Urški Gori in v Retečah (do dozidanja šolskega poslopja ekskurendni pouk iz Škofje Loke) ter razširjanje

jednorazrednice v Preddvoru v dvorazrednico — v kranjskem okraju.

Deželna konferencija. Dne 23. malega travna je sklical deželni šolski nadzornik g. J. Šuman enketo kot pripravljalni odbor za letošnje deželno učiteljsko konferencijo, ki se ima vršiti prve dni (3 dni) meseca kimoveca. V enketo so bili pozvani in navzočni gg.: šolski svetnik B. Hrovath, ravnatelj A. Praprotnik in v Ljubljani bivajoči okrajni šolski nadzorniki ravnatelj A. Senekovič, prof. Fr. Levec, prof. V. Zupančič, vadniški učitelj I. Tomšič in nadučitelj A. Zumer. Enketa je sestavila glavne točke dnevnega reda za konferencijo, med katerimi se tudi nahaja dvoje predavanj. Ta čas se priredi tudi na 1. mestni deški šoli v Poljskih ulicah učilska razstava. Glede števila odposlancev iz posameznih okrajev se je sprejel predlog, naj pošljejo okraji z nad 50 učnimi močmi (Kočevje, Kranj, Krško, Postojna) po 3, okraji s pod 50 učnimi močmi po 2 odposlanca.

Vse te sklepe seveda mora še visoki deželni šolski svet potrditi ter na tej podlagi skliče konferencijo.

K preizkušnji učne usposobljenosti v Ljubljani, ki se je pričela dne 27. mal. travna, oglasile so se in so došle nastopne učne moči: 1. Za meščanske šole: S. Benedikta Zupančič (šolska sestra), učiteljica v Repnjah za slovenski in nemški učni jezik; Hermína Edlinger, podučiteljica v Št. Mihelu pri Pliberku (Koroško) za nemški učni jezik. 2. Za občne